

KESKKONNAMINISTEERIUM

Kalapüügiseadus

Keskkonnaministeerium

Kaire Märtin

Keskkonnaministeerium/ kalavarude osakond

2015

Faktid

Uus Kalapüügiseadus

- Valitsuse istungil 27.nov. 2014;
- Jõustumine 01.07. 2015;
- Alamaktid lähevad ka uuendamisele
- II lugemine 12. veebr, III lugemine 19. veebr

KPS keskkonna-seadustiku osana:

- Täiesti uus struktuur – 94 §-i (27);
- Palju on keelelisi muudatusi;
- Jõustumine 1. juuli 2015.
 - Müük oma tarbeks 30 kg – ost/müük;
 - Kaaspüügil püütud kala müük, mitte alamõõdulise 2016;
 - Peipsi-, Lämmi- ja Pihkva GPS nõuded 01.09.2015;

- Tagasiheitekeelu sätted
 - Harrastuspüügil õngpüünistega ei tohi keelualuseid ja keeluaegseid liike olenemata eluvõimest maale tuua;
 - Räime ja kilu ei tohi tagasi lasta olenemata eluvõimest;
 - Alamõõdulist turska ja lõhet tohib tagasi lasta vaid mõrdadest. Võrkudest mitte;
 - Ülejäänud liikide puhul jääb kehtima käesolev süsteem – eluvõimelist on lubatud tagasi lasta.
- Kadiska – harrastuspüügivahend siseveekogudes.

I peatükk - üldsätted

- §1 Seaduse eesmärk;
- §2 Kohaldamisala;
- §3 Mõisted -
 - Kalapüük
 - Kaaspüük
 - Veetaime kogumine
 - Kalur
 - Käitlemine
- §5 Kalapüügiõigus:
 - Õngepüügiõigus; Harrastuskalapüügiõigus; kutseline kalapüügiõigus ja eripüügiõigus ehk teaduspüük

• §3 Mõisted :

- Kalapüük – eesmärk on kala, sõõrsuude, jõevähi, kümnejalaliste (krevetiliste), peajalgsete (kalmaariliste) hõivamine nende kinnipüüdmise või surmamise teel ning veetaimede kogumine.
- **Püügivahendiga veekogul või selle ranna või kaldakaitsetsoonis on võrdsustatud kalapüügiga, välja arvatud ranna- või kaldavööndis paiknevad ehitised ja nende vahetu ümbrus ja keeluala läbimine püügikohta.**
- Kaaspüük - püüda lubatud kalaliigi kõrval teise kalaliigi isendi või sellel ajal, kohas või püünisega püüda keelatud kalaliigi isendi või alamõõdulise kala püünisesse sattumine ja väljapüük.
- Veetaime kogumine – agariku püük merest.
- Kalur - füüsiline isik, kes vahetult püüab kala või kogub veetaimi kutselise kalapüügi vahendiga.
- **Käitlemine – tegevus, mis on seotud kala tootmise, töötlemise, üleandmise, vastuvõtmise, hoidmise ja transpordiga.**

II peatükk – kala ja veetaimevaru kaitse ja kasutamise põhimõtted

- §9 Kalapüügieeskiri:
 - VV määrusega:
 - Kalapüügi keeluajad ja –alad ja veekogus kalade püügijärgse hoidmise keeluajad;
 - Alammõõdud ja kaaspüügi tingimused;
 - püügivahendite ja –viiside nõuded ja piirangud;
 - Püügivahendite loetelu ja kirjeldus;
 - Püügivahendite tähistamise ja märgistamise nõuded;
 - Saagis kalaliikide ja alamõõdulise kala osakaalu määramise meetoodika.
 - Väljaspool EV jurisdiktsiooni piirangud, mida ei reguleeri rahvusvahelised lepingud ja EL

- §10 Keelatud tegevus, püügiviisid ja –vahendid
 - Keelatud on:
 - Alamõõdulise kala püük v.a kaaspüügitingimustel;
 - Püük keeluajal, -alal või püügivõimalust eirates v.a eripüük;
 - Püük kalapüügieeskirjas kirjeldamata püügivahendiga;
 - Tagasiheide vastavalt EL määrusele nr 1380 artikkel 15 lõike 1 punktidele a, b, d - kilu, räim, tursk (**35 cm**) ja lõhe v.a mõrdadest tursk ja lõhe ning v.a õngpüünistega harrastuspüügis;
 - Ülejäänud liikide puhul eluvõimetu kala tagasiheide v.a **õngpüünistega harrastuspüügis**;
 - Keelatud vahendiga või viisil, mis põhjustab kalade asjatut hukkumist (elektriga, mürk- või narkootilise ainega, tulirelvaga, lõhkelaenguga);

- Keelatud on elektripüügivahendi valmistamine, omamine, ladustamine, võõrandamine, transportimine, kasutamine v.a eripüügil;
- Keelatud on:
 - Keeluajal püütud kala ost, müük ja käitlemine v.a kaaspüügil (jõustub 01.01.2016), eripüügil ja omatarbeks;
 - Alamõõdulise kala ost, müük ja käitlemine v.a alamõõdulise kala transport;
 - Päritolu tõendamata kala ost, müük ja käitlemine v.a omatarbeks;
 - Harrastuspüügil püütud kala müük
 - **Kala ost ja müük veekogul**

- **Harrastuspüügil kala töötlemine veekogul viisil, mis ei võimalda selle pikkust tuvastada, liikide puhul millel kehtib alammõõt.**
- **Füüsilisele isikule on keelatud müüa rohkem kui EL määruses nr 1224/2009 artikli 65 lg 2 sätestatud ehk mitte üle 30 kg.**

- §11 Kalapüügiõiguse üldised kitsendused
- §12 Kalapüügiõiguse tõendamine;
- §12 Kalapüügiõiguse tõendamine
 - Kalapüüki teostaval isikul peab kalapüügiõigust tõendav dokument kaasas olema, kohustus on esitada see järelvalvet teostavale isikule;
 - Harrastuspüügiõigust tõendab isikut tõendav dokument;
 - Kalalaeva kalapüügiloa puhul võib kehtima hakkamisest 7 päeva jooksul esitada loa koopia. Mujal peab olema loa originaal.

• §13 Kala ja veetaime päritolu tõendamine

• Päritolu tõendavad dokumendid:

- Harrastuspüügil – isikut tõendav dokument või soodustust tõendav dokument;
- Kutselisel kalapüügil – esmakokkuostukviitung, lossimise deklaratsioon, kalalaeva kalapüügipäevik koos kalalaeva kalapüügiloaga, rannapüügipäevik koos kaluri kalapüügiloaga, üleandmisdeklaratsioon või transpordidokument.
- Eripüügil – eripüügiluba;
- Kolmanda riigi kalalaeva lossimisel – sadamariigi kontrollidokument, eelteatist, püügisertifikaati;
- Kala impordil ja reekspordil – püügisertifikaat;
- Esmakokkuostukviitungi koopia peab kaasas käima iga järgneva ostjaga, dok peab olema käitlemise ja müügi kohas, käitleja ja müüja on kohustatud riiklikku järelevalvet teostava isiku nõudmisel selle esitama.

- §14 Kalatoodete import, eksport ja reeksport
- §15 Esmakokkuostja
 - Esmakokkuostuga võib tegeleda äriregistrisse kantud ettevõtja, kellel on toidu või sööda käitlemise luba või kellel on selleks käitlemise luba;
 - Kehtiva karistusega ettevõtte ei tohi tegeleda esmakokkuostuga;
 - Omatarbeks ostmist ühe ööpäeva jooksul vastavalt EL määruse 1224/2009 art 65, ei loeta esmakokkuostuks (30 kg)
- §16 Kala elusisendi import ja veekogusse asustamine
 - Võõrliigi või selle marja EV toomisel ja asustamisel lähtutakse looduskaitseadusest;
 - Eestis looduslikult esinevat kalaliiki või selle viljastatud marja tohib veekogusse asustada vaid Keskkonnaameti loal.
 - Vastavad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega

III peatükk/kalapüügiõiguse teostamine

• §17 Õngepüügiõigus

- Igaüks tohib avalikul ja avalikult kasutataval veekogul püüda kala ühe lihtkäsiõngega.
- Kinnisasja omaniku loal tohib lihtkäsiõngega kala püüda eraveekogul ja siseveekogust üleujutatud kinnisasjal.

• §18 Kalapüük eraveekogul

- Kalapüük eraomaniku loal püügipiiranguid arvestades.
- Kutselise kalapüügivahendeid võib kasutada kutselise kalapüügi loa olemasolul.
- Sätted ei kehti paisjärvel nakkevõrgupüügil.

- §19-21 Eripüügiõigus;
- § 22. Harrastuskalapüügiõigus;
- §23 Harrastuskalapüügivahendid
 - Õngpüünised – spinning, vedel, sikuti, lendõng, põhjaõng, und, käsiõng, rohkem kui üks lihtkäsiõng; Harpuunpüss ja harpuun; Räimeõng; Nakkevõrk; Õngejada – kuni 100 konksu; Kuurits; Liiv; Vähinatt, vähimõrd; **Kadiska**.
- § 24. Harrastuskalapüügivahendi kasutamise kitsendused
- § 26, 27, 29. Kalastuskaart, keeldumise alused, piirangud
- §28 Soodustatud isikute harrastuspüügiõigus
 - Alla 16. a õpilased; Pensionärid; Represseeritud isikud;
 - Puudega isikud

Kutselise kalapüügiõigus

- § 30 Kutselise kalapüügiõiguse kuuluvus;
- § 31 Kutselise kalapüügivahendid;
- § 32 Kalapüügi õigust tõendavad dokumendid;
- § 33 Kalalaev;
 - § 34 Kalalaevade riiklik register;
 - § 35 Riikliku registri kalalaevastiku segment;
 - § 36 Riiklikusse registrisse kandmisest keeldumine;
 - § 37 Riiklikust registrist kustutamine;
 - § 38 Kalalaevatunnistus;
- § 39 Kalalaeva kalapüügiluba

- §33 Kalalaev

- Kutseliseks kalapüügiks merel võib kasutada üksnes kalalaevade riiklikku registrisse kantud kalalaeva;
- Uute laevade registrisse kandmisel, mille peajõuseade on suurem kui 120 kW, peab mootorivõimsus olema sertifitseeritud.

- §34 Kalalaevade riiklik register

- Kalalaevad kantakse riiklikusse registrisse, kus on 4 segmenti.
- Registrit peab põllumajandusministeerium.
- Mere kalalaevade segmendid on piiratud, kuhu võib laevu juurde tuua üksnes vaba püügivõimsuse (kW) olemasolul. Sisevete register on vaba.
- Hüvitise/struktuurabi toel välja viidud püügivõimsust ei tohi asendada.

- §39 Kalalaeva kalapüügiluba
 - Kalalaeva kalapüügiluba annab õiguse kalapüügiks kutselise kalapüügivahenditega merel kuni majandusvööndi piirini, avamerel, väljaspool EV jurisdiktsiooni kui kalapüügiõiguse tagab seal riik.
 - Kalalaeva kalapüügiluba antakse äriregistris registreeritud ettevõtjale tema valduses olemale laevale, millel on kalalaevatunnistus ja merelaevaregistreerimistunnistus.
 - Kalalaeva kalapüügiloa annab põllumajandusministeerium

- §41 Kaluri kalapüügiluba
 - Kaluri kalapüügiluba annab õiguse kalapüügiks kutselise kalapüügivahenditega 20 meetri samasügavusjooneni merel, piiriveekogudes ja siseveekogudes.
 - **Nakkevõrgu ja põhjanoodaga võib püüda mere sügavusest sõltumata.**
 - Kaluri kalapüügiluba antakse äriregistris registreeritud ettevõtjale.
 - Loale võib kanda kaluri, kellel on rannakalur neljanda taseme kutsekvalifikatsioon.
 - Kaluri kalapüügiloa annab põllumajandusministeerium.

§42 Kutselise kalapüügiloa andmine ja tingimused

§43 Kutselise kalapüügiloa andmisest keeldumine

§44 Kutselise kalapüügiloa kehtivuse ennetähtaegne lõppemine, peatamine, kehtetuks tunnistamine

Püügivõimalused

- §45 Püügivõimaluste kehtestamine kaluri kalapüügiloa alusel
 - Püügivõimalused kehtestatakse jooksva aasta 1. nov-ks kui EL ei sea püügivõimalusi hiljem.
 - Vahetuse tulemusel saadud püügivõimalused kehtestab VV 60 tööpäeva jooksul
- §46 Püügivõimaluste kehtestamine kalalaeva kalapüügiloa alusel
 - Püügivõimalused kehtestatakse VV määrusega 60 tööpäeva jooksul.
 - Vahetuse tulemusel saadud püügivõimalused kehtestab VV 60 tööpäeva jooksul

- §47 Lubatud saakide kehtestamine
 - Peipsi-, Lämmi- ja Pihkva järvel ja Läänemerel kehtestab VV Ikaluri kalapüügiloa alusel püüda lubatud aastase saagi 60 tööpäeva jooksul.
 - Lubatud aastast saaki ei loeta püügivõimaluseks.
- §49 Kutselise kalapüügi peatamine ja taasavamine
 - Kui lubatud aastane saak on 90 % ulatuses ammendunud, peatab valdkonna eest vastutav minister kutselise kalapüügi sellele veealal maakonna, väikesaare, püügivahendi, kalaliigi või kalapüügiloa osas.

- §50 Piiratud püügivõimaluste jaotamine
 - Kui veeala püügivõimalused ei võimalda kalapüügi-lubade rahuldamist täies ulatuses, jaotatakse püügivõimalused nende taotlejate vahel, kes on eelmisel kolmel aastal selle veeala püügivõimalusi õiguspäraselt omandanud (püügiõigustasu tasunud).
- §51 Ajalooline püügiõigus
 - Käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 sätestatud jaotamisel võetakse arvesse taotleja eelmisel kolmel aastal õiguspäraselt omandatud püügivõimaluste summa ja kõikide sama püügivõimaluse taotlejate eelmisel kolmel aastal õiguspäraselt omandatud püügivõimaluste summa jagatist (edaspidi *ajalooline püügiõigus*). Ajaloolise püügiõiguse ulatuse arvutamise meetoodika kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
 - Püügivõimalus loetakse omandatuks, kui see on loale märgitud ja selle eest on makstud, kui tasu maksmine on

§52 Püügivõimaluste jaotamise erijuhud

§53 Püügivõimaluste enampakkumine

§55 Püügivõimaluste vabanemine

§56, 57 Püügivõimaluste vähendamine/suurendamine

§58 Püügivõimaluste kasutada andmine ja saamine

§60 Ajaloolise püügiõiguse võõrandamine, ajaloolisest püügiõigusest loobumine.

IV peatükk Kalapüügi arvestus

§61 Kalapüügiga seotud andmete esitamise kohustuslikkus

- Kutselist püüki teostav isik on kohustatud esitama püügi-, kogumis-, ümberlaadimis- või lossimisandmeid.
- Kui püük toimub kalastuskaardi alusel, võib valdkonna eest vastutav minister nõuda püügiandmete esitamist.
- Esmakokkuostja on kohustatud esitama esmakokkuostu andmed.
- Andmete esitamise kord – VV määrus.

V peatükk Järelevalve, tõsised rikkumised, kahju hüvitamine

- §63 Riikliku järelevalve teostamine
 - Riiklikku järelvalvet teostab Keskkonnainspektsioon
- §68 Vaatlejad
 - Määratakse kalapüügipiirkonnad, kus on nõutud vaatlejate olemasolu (kaugpüük)
- §69, 70 Satelliitjälgimissüsteem, GPS jälgimissüsteem
 - Merel üle 12 m laevadel kui püügireis kestab üle 24 h, peab olema satelliitjälgimissüsteem.
 - **Peipsi-, Lämmi- ja Pihkva järvel peab olema alates 01.09.2015 kõikidel kutselist kalapüüki teostavatel laevadel GPS jälgimissüsteem.**

• §71 Kalapüüginõuete tõsine rikkumine

• **Kutselisel kalapüügil:**

- Tõsiste rikkumiste nimekiri viitab EL määruse 1005/2008 artiklile 42 ja määruse 1224/2009 artikli 90 lg 1:
 - Loata püük, kalalaevatunnistusega püük; püügiga seotud andmete esitama jätmine, k.a laevaseiresüsteemide kaudu; püük keelu piirkonnas, keelatud ajal, keelatud sügavusel, pük pärast kvoodi täitumist; keelatud liikide püük; keelatud või nõuetele mittevastavate püügivahendite kasutamine; uurimisega seotud tõendite rikkumine, kõrvaldamine, varjamine; inspektorite ja vaatlajate töö takistamine; alamõõduliste kalade püük, lossimine, ümberlaadimine kaaspüügitingimusi rikkudes;
- **Lisaks:**
 - Kaaspüügi kohta kehtestatud nõuete rikkumine;
 - Keelatud püügiviiside kasutamine;
 - Päritolu tõendavate dokumentide puudumine, võltsitud dok-
te esitamine.

- **Harrastuskalapüügil:**

- Kalapüük keelatud ajal ja kohas, keelatud kalaliigi püük;
- Keelatud vahendit kasutades, inspektori töö takistamine, alamõõdulise kala püük, kaaspüüginõuete rikkumine, keelatud püügiviisi kasutamine

- §73 Kala- või veetaimevarule tekitatud kahju ja selle hüvitamine
- Kahju tekitamiseks loetakse:
 - kala püüdmist või veetaime kogumist ilma nõutava püügiõigusega;
 - sellise kala püüdmist, mille pikkus on väiksem käesoleva seaduse alusel sätestatud alammõõdust, kaaspüügitingimusi rikkudes;
 - sellise kalaliigi püüdmist, mille püük on käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusakti kohaselt keelatud;
 - kalapüüki käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud keeluajal ja keelualal, kaaspüügitingimusi rikkudes;
 - kalapüüki püügivahendit kasutamata või käesolevas seaduses loetlemata ja kalapüügieeskirjas kirjeldamata vahendiga;
 - kalapüüki käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis püügivahendi või kalalaeva kohta sätestatud nõudeid ja piiranguid eirates
 - **sellise kala müümist, ostmist või käitlemist, mille päritolu ei ole tõendatav, välja arvatud käesoleva seaduse § 13 lõikes 6 sätestatud juhtudel;**
 - **alamõõdulise kala müümist, ostmist või käitlemist, käesoleva seaduse alusel lubatud kaaspüügi tingimustel püütud alamõõdulise**

- Kahju tuleb hüvitada
- Kahju hüvitamise määr 1,30 kuni 96 eurot isendi kohta olenevalt ohustatuse astmest. Kilo kohta 0,64 kuni 62 eurot.
- Kui on tegu tõsise rikkumisega korrutatakse kahju määr viiega.
- Kalavaru kahjustamine eriti suurel määral korrutatakse kahju 10 (elektriga või lõhkeainega).
- Kahju määrad isendite ja kilogrammide kohta on toodud VV määrusega.

VI peatükk Vastutus

§74-89 vastutussätted

- Erinevad rikkumissätted on välja toodud, lahti kirjutatud.
 - Trahvimäärad:
 - Kuni 300 trahviühikut füüsilisele isikule (1200 eurot);
 - **Kuni 32 000 eurot juriidilisele isikule**
 - Teatud harrastuspüügi rikkumised:
 - Kuni 100 trahviühikut.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Kaire Märtin

Kaire.martin@envir.ee